

GIPUZKOA

Ziklo aldaketarako zantzu orokorrik ez

EAJk eta EH Bilduk lehen postua lehiatuko dute Gipuzkoako Batzar Nagusietan. Besterik da batak ala besteak irabazi, ezer aldatuko den Gipuzkoa mailako politketan, inkesten arabera hirugarren indarra izango den PSE-EEK EAJ babestuko duela aurreikus baitaiteke, gaur egun Aldundia bien artean kudeatzen dutela eta EAE mailan akordioa daukatela kontutan hartuta. Beraz, sorpresarik ezean, gauzak aldatzekotan, udaletan izango da –eta ez da hiriburuan izango–.

 LANDER ARBELAITZ MITXELENA

Markel Olano badoa hamabi urte agintean egin ostean (2007-2011 eta 2015-2023). Enfrentamendu politiko handiko legegintzaldiak bizi ostean –gehien bat klima larrialdi betean eraiki nahi izan duten erraustegiaren eta Bidegiko ustelkeria salaketan harira–, esan daiteke legegintzaldirik lasaiena izan duela azken hau (zein problematika nabarmendu da Gipuzkoan?). Eider Mendoza aurkeztu dute jeltzaleek Gipuzkoako ahaldun nagusi kargurako, orain arteko aldundiko bozeramailea. EH Bilduk Maddalen Iriarte aurkeztu du zerrendaburu, urte luzez ETBko kazetaria eta azken aldian EH Bilduren aurpegi publikoetako bat dena. Aipatu dugun azpiegitura kutsatzaile horrekin lotua da PSE-EE-ko hautagai Jose Ignacio Asensio ere, gaur egungo ingurumen diputatua, erraustegia edozeren gainetik defendatu ostean, klima aldaketaren aurkako herri mobilizazioetara “Ez dugu B planetarik” lelodun kamisetarekin joateko barrenak izan zituen politikaria –ekologista beteranoenak *eskratxe* estiloan manifestaziotik bota zuten arte–. Elkarrekin Podemosek Miren Echeveste aukeratu du eta PPK Mikel Lezama.

Inkestek diote abstentzioa txikitu egingo dela, EAJ 20 batzarkideren bultzatan ibiliko dela eta EH Bildu 19ra hurr-

biduko zaiola, PSE-EEK mantenduko dituela bere 9ak, Elkarrekin Podemos 2ra jaitsiko dela eta PPK 1 aterako duela. Vox fenomeno politiko bezala erabat marjinala da Gipuzkoan eta erakundeetatik kanpo geratuko da itxura guztien arabera. Hauteskundeen historikoan ikus dezakegu 1979tik gaur arteko 12 legegintzalditatik 9tan EAJk agindu duela, bitan EAK eta behin Bilduk.

UDALEZ UDAL, PARTIDA UGARI ZABALIK

Azken hauteskundeetan EH Bildu izan zen lehen indarra 49 udaletan, EAJ 15etan eta PSE-EE 6tan. Hala ere, hamar hiri populatuenetan banaketa ez da hala: EAJ gailendu zen Donostian, Zarautzen, Arrasaten, Tolosan eta Hondarribian; PSE-EE Irunen, Eibarren eta Lasarte-Orian eta EH Bildu Errenterian eta Hernanin.

Errenteria aipatu dugunez, EH Bildu eta Elkarrekin Podemos daude alkatetzan. Aurreikus daiteke EH Bildu igo egingo dela eta moreak jaitsi, baina zenbat? Horrez gain, orain arte hautagaitzarik aurkeztu ez zuen herri askotan zerrendak aurkeztu ditu Elkarrekin Podemosek eta ikusteko dago EH Bilduri nola eragiten dion horrek, adibidez, Zumaian. Azken hauteskundeetan alde oso txikiarekin irabazi zuen EH Bilduk

ondorengo herrietan (batzuk aipatzearen): Lezo, Astigarraga, Orio, Segura eta Ordizian; eta jeltzaleek ondorengoe-tan: Tolosa, Arrasate eta Lazkaon. Herri horietan lehia gogorrak espero dira.

Fenomeno politiko berria den heinean, ikusi beharko da GKSek eraginik izango duen hauteskunde hauetan, batez ere, indartsuen dagoen Tolosaldean eta Urola bailaran. Azken eskualde horretako Azpeitian, EH Bilduri gehitu zaio, zentral eolikoaren harira sortutako kalapita. Beste herrietan ere, Jaurizaritatzik iragartzen ari diren hamaika zentralak EAJri zer eragiten dioten ikusteke dago.

DONOSTIAN GOIA LASAI

Lasaitu ederra hartu zuen iazko urrian zortzi urte alkatetzan daramatzan EAJ-ko Eneko Goiak, Odon Elorzak PSE-EE-ko primarioak galdu zituenean. 2011n Goia izan zen, matematiketik aukera eman arren, Elorza babestu ez eta alkatetzatik atera zuena, Bilduko Juan Karlos Izagirreri emateko aginte maki-la gutxiengoan. Elorzak ez zion sekula barkatu eta kanpainan esan zuen PSE-EEren hautagaia bera bazen, ez zuela Goia babestuko hauteskunde ostean. Aparatua aurka zuen baina, eta bidea itxi zion Elorzari. Hor amaitu ziren hiri horretan aldaketa politikorako aukerak etorkizun hurbilean.



FOKU

Inkosten arabera, EAJ igoko da eta EH Bilduk ere gorantz jarraituko du, aurreko emaitzak hobetuta. Donostian EAJ da alkatetza gehien izan dituen alderdia 1979az geroztik, lau aldiz, eta bigarren indarra gehienetan ezker abertzalea izan da (Herri Batasuna eta EH Bildu), beste lau aldiz. Dena den, hiri honetan gauzak asko aldatu izan dira, denak ibili dira gora eta behera, eta alderdi guztiak pasa dira alkatetzatik. Boto kopuruei erreparatuta, ikus daiteke badela EAJk, PSE-EEK eta PPK partekatzen duten boto poltsa bat, 2015ean, Bildu zigortzeko Goiak jaso zuena, baina ez dena EAJrena eskusiboki. Goiak bi legegintzaldiotan asmatu du boto horiei bere altzoan eusten, PSE-EEK ez dizkio lehiatzen –sozialisten gotorleku Altza eta ekialdeko auzoak ere galdu zituzten– eta PPK jarraitzen du asmatu ezinean EAJra joandako boto horiek nola berreskuratu. Datu aipagarri gisa, zerrendako azken postuan Ana Iribar jarri du eskuin unionistak, ETAk hildako Gregorio Ordoñezen alarguna.

Gipuzkoako hiriburuan EH Bildu da bigarren indarra. Legegintzaldian zehar, koalizio soberanistaren estrategia izan da Goiaren aurkakotasunarekin konektatzen saiatzea esparruz esparru eta

irudikatzea bera dela oposizioa eta hiri eredu neoliberal honen aurrean donostiarrek duten alternatiba erreal bakarra. Dena den, deskontentu horrekin deskonexio zantzuren bat edo beste igarri da hauteskunde giroa hastearekin batera, batez ere, legegintzaldi osoan turismoaren gaiarekin ildo oso kritikoa praktikatzen ostean, Basque Cullinary Center-en egoitza Grosen jartzeko bozketan abstenitu egin zenean –EAJ eta PSE-EE alde, eta nahikoak ziren aurrera ateratzeko–. Jende ugari ez zuen ulertu erabakia eta manifestazioak ere hasi dira proiektu horren aurka aipatu auzoan. Independentistek Reyes Carrere kendu eta Juan Karlos Izagirre alkategai aurkeztu dute –alkate ohia, pertsona ezaguna, baina alkatetza galdu ostean atetiko joan zena–, etxe barruan zeresan ugari eman duen zerrendan. Gaur egun azken indarra den Elkarrekin Donostiak legegintzaldi gogorra izan du, zinegotzien arteko kalapita eta salaketak barne, eta inkestek jaitsi egingo dela esaten badute ere, ikusteke dago zer gertatuko den.

Hirian, auzoz auzo libratzen ari diren borrokek ere zerikusi zuzena izango dute emaitzetan –aipatu dugu Gros–. Badira gehiago. Adibidez, Añorgako plan urbanistikoak auzoan eragin duen aur-

kakotasuna EH Bilduk kapitaliza lezake; baita martutenetarrei edo periferiako beste zenbait auzori erakusten zaien errespetu falta ere; edo ikusteko dago hiriaren erdiguneko metroaren lanek eta San Bartolomeko merkatal gune berriak –dendari txiki guztiak aurka dituela– botorik kenduko dioten Goiari. Dena den, hirian gaur egun gai bat bada polemikoa, hori turismoa eta etxebizitzatza turistikoena da. “Ez gaude denak, erbestera ekonomikoak falta dira!”, ere esan ahal izango da hauteskundeotan, hamarkada batean hiria utzi duten eta botorik emango ez duten ia 4.000 gazte donostiarren oroimenean. Zortzi urtean hiriaren turistifikazioari eta auzo batzuen gentrifikazioari alfonbra gorria jarri ostean, 50 hotel berri baino gehiago ireki eta etxe turistikoak hirian barreiatu ostean, Donostiako Udalak eginiko inkesta batean herritarren %65ek adierazi du ez dela turista gehiago erakarri behar hirira.

Sakonean gauzak mugitzen ari diren seinale izan daiteke eta Goiaren erronka nagusia izango da hurrengo legegintzaldian, orain arte bezala, interes ekonomiko horien negozio gosea laguntzea, herritarren artean gaia deskontrolatu gabe. Lortuko al du? ●